

Vergaderjaar 2013–2014

33 551

Staat van de Europese Unie 2013

H

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december 2013

Op 23 april 2013 heeft uw Kamer de motie van het lid K.G. De Vries c.s.¹ aangenomen waarin uw Kamer de regering verzoekt te bevorderen dat tot een geloofwaardige Europese aanpak van belastingfraude wordt gekomen en de Kamer te informeren over de stappen die zij hiertoe heeft gezet of zal zetten en over de voortgang die er in Europees verband wordt geboekt.

Graag verwijs ik u allereerst naar de kabinetsreactie van 30 augustus 2013 betreffende het SEO-rapport «Overige Financiële Instellingen» en het IBFD-rapport over ontwikkelingslanden², waarin in de paragrafen 3.2, 3.3 en 3.4 wordt ingegaan op de ontwikkelingen die tot eind augustus 2013 binnen de Europese Unie (hierna: EU) op het gebied van belastingfraude, belastingontwijking en transparantie hebben plaatsgevonden. Hieronder zal ik eerst ingaan op de Nederlandse inzet binnen de EU met betrekking tot belastingfraude en belastingontwijking. Vervolgens zal ik enkele ontwikkelingen binnen de EU schetsen in relatie tot dit onderwerp.

Nederlandse inzet binnen de EU met betrekking tot belastingfraude en belastingontwijking

Zoals ook in de kabinetsreactie van 30 augustus is benadrukt, is het vraagstuk van internationaal opererende bedrijven die mede door gebruikmaking van het gebrek aan onderlinge samenhang van de verschillende nationale rechtssystemen in staat zijn de totale belastingdruk te beïnvloeden, een mondiaal vraagstuk dat primair om een mondiale oplossing vraagt. Om deze reden werkt Nederland actief mee aan de werkzaamheden die in het verband van de OESO plaatsvinden om dit vraagstuk te adresseren. Wanneer binnen het BEPS-project (*Base Erosion and Profit Shifting*) tastbare resultaten worden geboekt, zal dit tevens bijdragen aan de bestrijding van belastingfraude en belastingont-

¹ Kamerstukken I 2013/14, 33 551, B.

² Kamerstukken I 2012/13, 25 087, E en Kamerstukken II 2012/2013, 25 087, nr. 60.

wijking binnen de EU. Initiatieven die in het kader van de EU worden ontwikkeld, zullen altijd goed met de OESO moeten worden afgestemd. Wanneer dergelijke EU-initiatieven daadwerkelijk belastingfraude en belastingontwijking aanpakken, transparantie vergroten en de interne markt versterken, dan sta ik daar in beginsel positief tegenover. Ik verwijs hierbij naar het G5-initiatief³ op het gebied van automatische uitwisseling van informatie waar Nederland zich als één van de eerste lidstaten bij heeft aangesloten en actief aan deelneemt. Ik vind het daarbij belangrijk dat bij dergelijke initiatieven het mondiale gelijke speelveld niet wordt verstoord en de Europese concurrentiepositie geen gevaar loopt.

Ontwikkelingen binnen de EU

De volgende ontwikkelingen met betrekking tot belastingfraude en belastingontwijking hebben zich dit jaar binnen de EU voorgedaan.

EC-Actieplan

Een jaar geleden, op 6 december 2012, heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) haar Actieplan ter versterking van de strijd tegen belastingfraude en belastingontduiking gepresenteerd. Deze mededeling van de Commissie ging vergezeld van twee aanbevelingen: de aanbeveling met betrekking tot maatregelen om derde landen aan te moedigen minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken toe te passen en de aanbeveling over agressieve fiscale planning⁴.

Mede naar aanleiding van het Actieplan zijn binnen de EU verschillende initiatieven ontplooid in relatie tot de bestrijding van belastingfraude en belastingontduiking en verbetering van transparantie. Het in het Actieplan aangekondigde voorstel tot wijziging van de Moeder-dochterrichtlijn is op 25 november 2013 door de Commissie gepubliceerd. Door dit voorstel wordt een concrete bepaling ingevoerd om de ongewenste effecten van hybride financieringsovereenkomsten tegen te gaan en wordt de anti-misbruikbepaling in de Moeder-dochterrichtlijn herzien. Het kabinet zal spoedig een appreciatie van het voorstel geven. Deze zal in de vorm van een BNC-fiche naar de Staten-Generaal worden gestuurd.

De werkzaamheden van de EU-Gedragscodegroep die met name bestaan uit het beoordelen van belastingregimes die potentieel schadelijke belastingconcurrentie vormen, zijn voortgezet. In een subgroep die rapporteert aan de Gedragscodegroep worden oplossingen onderzocht voor dubbele niet-belasting veroorzaakt door hybride entiteiten of hybride vaste inrichtingen. Hierbij is afstemming met soortgelijke onderzoeken in OESO-verband belangrijk.

Ook op het gebied van de btw zijn maatregelen genomen ter bestrijding van fraude. De lidstaten hebben ingestemd met het snellereactiemechanisme, waardoor in het geval van plotselinge, omvangrijke fraude een lidstaat de mogelijkheid kan krijgen de afdracht van btw te verleggen naar de afnemende ondernemer. Ook is de lijst met goederen en diensten uitgebreid waarop lidstaten de verleggingsregeling mogen toepassen zonder voorafgaande derogatie.

³ Een initiatief van Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje en het VK om een pilotgroep te vormen om de nieuwe mondiale standaard van automatische informatie-uitwisseling te implementeren.

⁴ Documenten COM(2012) 722 final, C(2012) 8805 final en C(2012) 8806 final.

Voor de overige in het EC-Actieplan genoemde initiatieven verwijs ik, behalve naar de kabinetsreactie van 30 augustus, naar het BNC-fiche dat over het Actieplan is opgesteld⁵.

Country-by-country reporting

Zoals de minister van Veiligheid en Justitie en ik de Tweede Kamer in antwoord op Kamervragen van de leden Merkies en Klaver hebben laten weten⁶, geeft Nederland volop steun aan het groeiende aantal internationale initiatieven tot bevordering van transparantie door middel van belastingrapportages. Daarbij heeft Nederland aandacht voor de mogelijk negatieve economische consequenties van publieke beschikbaarheid van deze informatie en voor een goede afstemming met reeds bestaande transparantieplichtingen. In overeenstemming met deze lijn neemt Nederland op dit moment deel aan de besprekingen over een richtlijnvoorstel waarin country-by-country reporting mogelijk gaat worden vastgelegd.

Uitwisseling van inlichtingen

Tijdens de Europese Raad van mei 2013 is besloten om voor het einde van 2013 een akkoord te bereiken over de Spaartegoedenrichtlijn. Dit besluit biedt ook een nieuw perspectief op de huidige vastgelopen onderhandelingen over de Spaartegoedenrichtlijn.

De Spaartegoedenrichtlijn heeft als doel het verzekeren van een belastingheffing op inkomsten uit spaartegoeden die zich bevinden in een andere lidstaat. Op grond van deze richtlijn informeren de meeste belastingdiensten van de EU-lidstaten elkaar over grensoverschrijdende rentebetalingen aan natuurlijke personen binnen de EU. Luxemburg en Oostenrijk (voorheen ook België, tot 1 januari 2010) hebben, ter wille van hun bankgeheim, voor de optie gekozen om geen informatie uit te wisselen maar een bronheffing op de rentebetaling in te houden.

Verder zijn er besprekingen gaande over aanpassingen op het gebied van de administratieve samenwerkingsrichtlijn. In de OESO wordt gewerkt aan een *Common Reporting Standard* met als doel om automatische uitwisseling van informatie soortgelijk aan de FATCA-verdragen tot de mondiale standaard te maken. Deze standaard wordt nu geïncorporeerd in de administratieve samenwerkingsrichtlijn met het oogmerk om de automatische informatie-uitwisseling tussen de lidstaten te versterken en daarmee meer transparantie te creëren. In dat kader fungeert het G5-initiatief als kopgroep in de wereld om deze standaard als eerste te implementeren.

Belastingen in relatie tot de «digitale economie»

In aanloop naar de Europese Raad van oktober jl. heeft Frankrijk voorstellen gepresenteerd voor belastingen in relatie tot de «digitale economie». Hiermee worden met name (Amerikaanse) internet- en softwarebedrijven bedoeld. Dit onderwerp zal in EU-verband verder worden bestudeerd door een High Level Expert Group on Taxation of the Digital Economy die voor dit doel door de Commissie in het leven is geroepen.

Nederland ziet geen aanleiding om bij belastingen een onderscheid te maken tussen de digitale economie en de «normale economie».

⁵ Kamerstukken II 2012/2013, 22 112, nr. 1545, fiche 5.

⁶ Aangangsel Handelingen II 2013/14, nr. 444.

Daarnaast wordt in het kader van het BEPS-project van de OESO ook specifiek gekeken naar de uitdagingen van het belasten van bedrijven die digitale producten en diensten leveren. Aangezien dit een mondiaal vraagstuk is, vind ik dat inderdaad de OESO het juiste gremium is om dit te bespreken.

Ik zal een afschrift van deze brief aan de voorzitter van de Tweede Kamer sturen.

De staatssecretaris van Financiën,
F.H.H. Weekers